

MAIL OBERT

Triar el mal menor és l'única opció raonable

Per VICENT PARTAL

Enlloc del món no hi ha cap elecció que tinga la importància, en tots els sentits, de la que avui fan els Estats Units. El president dels Estats Units és la persona que influeix d'una manera més decisiva en la vida de més milions de persones arreu del món. Per això qui siga l'elegit no és, de cap manera, un afer secundari.

Amb tot, aquest any les eleccions encara són més importants. Si els ciutadans ratifiquen Bush podem preveure quatre anys plens de dificultats. Als Estats Units, on la degradació de la vida democràtica és palpable fins a l'extrem de mobilitzar més sectors diferents que mai en un exercici d'alerta contra Bush i per les llibertats civils. Però també al món. Quatre anys més de Bush voldran dir un aprofundiment més gran encara en la crisi oberta entre el món occidental i l'àrab. Voldrà dir un suport renovat a les polítiques de restricció de les llibertats arreu del món. I molt probablement no solucionarà el problema i l'amenaça d'al-Qaida. Tres anys després dels atemptats de l'11-S el pitjor balanç que podem fer és dir que els Estats Units han perdut l'immens cabal de solidaritat i simpatia que varen rebre aquell dia. I l'han perdut per l'arrogància, les mentides, l'agressió injustificada i l'obsessió imperial de l'administració Bush.

John Kerry no és la millor de les alternatives. Estic convençut que, si és president, aviat haurem de criticar-lo per posicions que s'acostaran a les de Bush. Però, dissortadament, en aquestes eleccions cal triar el mal menor. Perquè el mal major, Bush, no el podem aguantar més.

Bush contra les urnes

■ Kerry i Bush es presenten a la cita amb els electors empatats en la intenció de vot.

En la història de les eleccions americanes poques vegades s'ha viscut un frec a frec de les dimensions i la tensió que protagonitzen Bush i Kerry. Kerry no ha aconseguit fer forat en l'electorat d'una manera clara, malgrat comptar amb el suport d'una amplíssima coalició que va molt més enllà del Partit Demòcrata i que votaria qualsevol cosa perquè Bush abandonés la Casa Blanca. I l'estratègia de Bush de presentar-se com l'únic polític capaç de defensar els Estats Units en un moment tan difícil tampoc no ha impactat en l'electorat. Ni tan sols la brutícia acumulada durant mesos sobre Kerry per l'aparell de propaganda republicà ha servit per a arribar a aquest dimarts amb una distància còmoda a favor del president Bush.

El gran dubte, ara mateix, és saber si dimecres al matí hi haurà un president clar o si es repetirà l'espectacle de fa quatre anys i al final seran els tribunals els qui decideixin qui és el president dels Estats Units. Les alarmes són molt consistents i qualsevol incident pot tenir unes conseqüències grans. La societat americana està partida per la meitat i això sempre fa difícil la vida política. Sobretot si la desconfiança entre els uns i els altres és extrema.

Pàgina 2 i 5

El resultat als estats de Florida i Ohio serà el més important per triar el pròxim president.

El president dels Estats Units no el tria directament el vot popular sinó una institució especial creada a l'efecte, el Col·legi Electoral, basada en la representativitat dels estats.

Això fa que sigui imprescindible aconseguir el màxim nombre

de victòries a nivell d'estat, especialment en aquells que tenen més vots. En aquestes eleccions pràcticament es pot assegurar que qui guanyi els 47 vots que tenen al Col·legi Electoral Ohio i Florida serà el president.

Pàgina 3

Més que una elecció

■ Bush i la coalició que dóna suport a Kerry plantegen les eleccions com un referèndum

No es tracta només de triar qui serà el president dels Estats Units els pròxims quatre anys. Els republicans i l'àmplia coalició que dóna suport a Kerry afirmen que aquesta vegada hi ha en joc molt més. Els atemptats de l'11 de setembre i els fets posteriors, sobretot la guerra de l'Irac, han transformat aquestes eleccions en un referèndum.

D'una banda Bush ha tractat de presentar en tot moment Kerry com un líder tou incapaç de liderar la nació en un dels moments més difícils de la seva història. El

discurs bel·licista de la Casa Blanca, amb la innovació permanent al president com a "comandant en cap", ha instaurat la imatge de que els Estats Units estan immersos en una amenaça fins i tot superior a la que va representar la guerra freda. Amenaça que els republicans creuen que només es pot guanyar estenent la guerra al món sencer i aprovant, alhora, mesures criticades pels defensors dels drets civils.

Al seu davant s'ha organitzat una coalició que va més enllà dels límits tradicionals del Partit Demòcrata. En realitat és una coalició que està unida més per l'oposició a Bush que no per una política comuna. La força d'aquesta coalició és difícil de detectar en les enquestes precisament per la seva heterogeneïtat. Des del milionari George Soros a Eminem els darrers mesos han proliferat tota mena d'iniciatives adreçades a fer fora de la Casa Blanca George Bush. Iniciatives que s'han concentrat sobretot en el segment més jove de l'electorat. Tot ha servit per mobilitzar un vot tradicionalment poc actiu: de les pel·lícules de Michael Moore als recitals de Bruce Springsteen, REM i una llarga llista de grups. Si la campanya haurà fet forat o no caldrà esperar a veure-ho després dels resultats electorals.

Finalment la batalla personal entre els dos candidats sembla haver-se decantat a favor de Kerry pel que fa als arguments, però no tant pel que fa al caràcter. Els tres debats presidencials, que solen marcar les diferències en les eleccions, varen ser guanyats amb claredat pel candidat demòcrata. Però els republicans han aconseguit fer dels canvis d'opinió de Kerry un element en la seva contra. Han abocat tota mena d'accusacions en una de les campanyes més dures i brutes que es recorda. I caldrà veure si han aconseguit fer dubtar els electors.

Els lectors de VilaWeb prefereixen Kerry.

Enquesta: Si poguéssiu participar en les eleccions nord-americanes del 2 de novembre, qui votariéu? (1648 vots totals)

John Kerry. (1031 vots)		62,56%
Ralph Nader. (352 vots)		21,36%
George W. Bush. (80 vots)		4,85%
No votaria (352 vots)		11,23%

La nit, hora a hora

El complicat sistema electoral americà fa que resulte difícil saber quins són els principals indicadors de com va el vot.

Al llarg de tota la nit i fins que el resultat sigui clar VilaWeb us oferirà a través d'internet un especial informatiu en temps real que anirà actualitzant les dades i posant-les en context. En aquest especial en versió paper us oferim ara les que seran les principals claus del recompte electoral. Quan i en quin moment passaran fets que puguin

determinar de manera clara com van les votacions. A causa del fet que els estats tenen legislacions diferents sobre l'hora de tancament dels col·legis i també que hi ha diversos fusos horaris entre la costa est i Hawaii, us oferim els moments clau de la nit electoral seguint l'hora de la costa est dels Estats Units i l'hora central europea, la pròpia dels Països Catalans i de la major part de la Unió Europea.

Hora est Estats Units	Hora central europea	Fets a seguir de prop
6 pm EST	0 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tanquen els col·legis a Indiana i Kentucky. Seran els primers resultats que es facin públics. En principi són dos estats on Bush hauria de guanyar sense problemes. Una victòria de Kerry anunciaria una derrota clara de l'actual president.
7 pm EST	1 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tanquen els col·legis en vuit estats, entre els quals la major part de Florida (n'hi ha una part que tancarà una hora més tard). Atenció als sondeigs en aquest estat que serà el més definitiu per al resultat final.
7.30 pm EST	1.30 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tanquen els col·legis d'Ohio, un altre dels estats clau, el vot del qual pot decantar el resultat final.
8 pm EST	2 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tanquen els col·legis en 18 estats. Acaba la votació a Florida. A aquestes alçades Kerry i Bush haurien d'anar empatats en el recompte de vots del Col·legi Electoral.
9 pm EST	3 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tots els col·legis de la costa est ja hauran tancat i una bona part dels col·legis del sud. Hi començaran a haver resultats significatius. Atenció sobretot als resultats a Nou Mèxic, que és l'estat indecís més a l'oest
11 pm EST	5 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Tanquen els col·legis de la costa oest i Hawaii. Només queda tancar els col·legis a Alaska que té 3 vots i votarà, en principi, a favor de Bush. Les eleccions haurien d'estar pràcticament aclarides tret que els resultats a Ohio i Florida fossin un empat clar.
1 am EST	7 am CET	<ul style="list-style-type: none"> Si els resultats són consistents el candidat perdedor reconeixerà en públic la derrota.

Alarma per les possibles irregularitats

■ Les denúncies han arribat fins i tot abans de l'inici de les votacions.

Aquestes eleccions seran observades amb lupa. Fa quatre anys el desenllaç accidentat de les eleccions a Florida va ser rebut amb incredulitat, però va ser acceptat per la majoria de la població. Aquesta vegada, tanmateix, no sembla que una nova crisi de credibilitat sigui admissible políticament, ja que provocaria una tensió ciutadana molt alta.

Però això no sembla haver importat gaire fins ara. És cert que, després de l'aprovació d'una llei per a millorar el sistema electoral, s'ha fet un cert esforç per millorar els sistemes de vot en molts estats. Però ja abans de les eleccions s'ha vist clar que hi ha llocs on les dificultats seran grans i on les eleccions podrien esdevenir una crisi política amb molta facilitat.

Evidentment Florida serà un estat especialment vigilat. Perquè va ser on es va decidir finalment que Bush seria el president, però només després d'una llarga sèrie d'irregularitats que anys després encara no han estat aclarides del tot. Però també perquè el governador de l'estat és germà del president. Les enquestes preelectorals estan donant aquest any a Florida una distància a favor per a Kerry més gran de la que va tenir Al Gore fa quatre anys. Però encara no suficient per tal que l'elecció sigui incontestada. La por, en aquest cas concret, és la restricció al dret de vot que fa l'estat i que provoca una important polèmica. A Florida qualsevol persona que hagi comès un delictes (i un delictes pot ser, en aquest sentit, una multa d'aparcament) pot ser privada del dret de vot. Però

aquesta provació no és automàtica. Depèn de la decisió de les autoritats, que poden aplicar la norma o no en cada cas. I aquí comencen els problemes. Hi ha diverses organitzacions que ja han denunciat molts casos en els quals un mateix delictes no ha invalidat el dret de vot d'una persona i ha invalidat el d'una altra, en base al color de la pell o al vot tradicional que hi ha en el comtat a un partit o a un altre. Es tracta d'un exercici massiu d'enginyeria electoral, que es pot fer perquè als Estats Units no es pot votar sense registrar-se d'avançada.

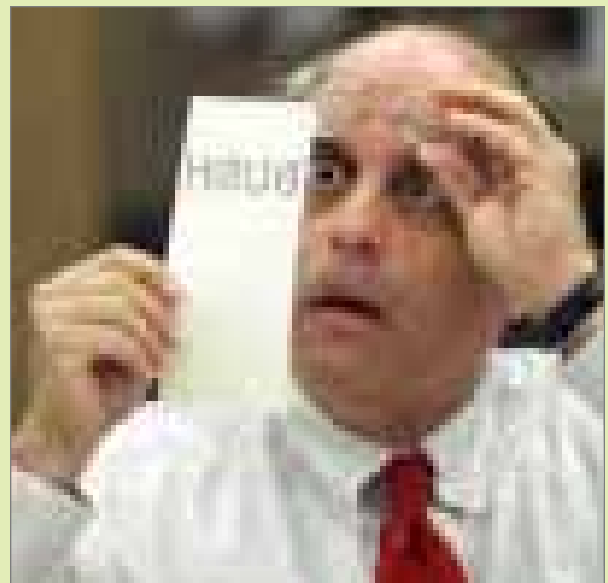
El que pugui passar si es demostra que hi ha hagut irregularitats en algun o diversos estats és una incògnita. Però segurament ens trobaríem amb una situació molt diferent de la de fa quatre anys. Aleshores el Partit Demòcrata va plantejar batalla, però només fins a un punt. I després va decidir no forçar el sistema. Aquesta vegada, a la vista del que ha passat els darrers quatre anys, hi ha molts demòcrates que no acceptaran els resultats si hi ha ombres de sospita.

Però, sobretot, hi ha una bona part dels qui donen suport a Kerry més enllà del seu partit, que estan disposats a impedir com sigui una repetició del cas Flòrida al 2000. Són els grups i els intel·lectuals de signe molt divers que afirmen que els Estats Units estan en risc de deixar de ser una democràcia. Aquests grups han mobilitzat tota mena d'observadors electorals arreu del país -fins i tot observadors internacionals- que analitzaran al detall cada possible incident que es produeixi. Si el resultat és molt clar, segurament el seu paper serà limitat. Però si hi ha un frec a frec la guerra està servida.

El precedent del 2000

Fa ara quatre anys l'estat de Florida va protagonitzar una duríssima lluita abans de decidir qui era el guanyador en aquest estat, que al final havia de ser el guanyador de la presidència. Va haver de passar un mes abans que Al Gore acceptés una derrota en els tribunals que no deixava cap marge possible a un canvi en els resultats. Els resultats a Florida van ser ajustadíssims, malgrat les nombroses irregularitats i denúncies que van esquitjar el recompte durant setmanes. Molta gent es va queixar que no els deixaven votar mentre que unes paperetes complicades d'entendre es varen fer famoses en el món sencer. Les anomenades "paperetes papallona" estaven fabricades d'una manera que fins i tot resultava dubtós endevinar a qui volia votar la persona que les havia posat a l'urna.

Malgrat els enormes dubtes que persistien Al Gore va decidir finalment acceptar el veredictes de la Cort Suprema "per preservar la unitat de la nació". Molts votants demòcrates es van mostrar defraudats a la vista que algunes de les denúncies eren molt consistents i exigien seguir batallant per la presidència. A Palm Beach, per exemple, hi havia un nombre de vots al candidat Pat Buchanan que superava en dotzenes de vegades la mitjana del país. Tot feia indicar que eren vots per Al Gore, però el disseny de les paperetes va fer equivocar molts electors. També es va denunciar la retirada del dret de vot a milers d'afroamericans, amb excuses diverses.

Adreces per seguir la nit electoral

www.moveon.org
Aquesta web ha catalitzat el moviment contra la reelecció de George Bush, amb tota mena d'iniciatives populars contra el president.

www.vidvote.org
Aquesta web ha demanat als electors que acudeixin als col·legis amb càmeres per documentar possibles frau i els publicarà.

www.uselectionatlas.org
Un complet atles de tot el passat i el present de les eleccions americanes.

Els principals mitjans

• **The New York Times**
www.nytimes.com

El gran diari liberal de la ciutat de Nova York, considerat el diari més important del món. S'ha posicionat de manera pública en favor de Kerry.

• **The Washington Post**
www.washingtonpost.com

El diari de la capital, imprescindible en la vida política americana. Ha estat pròxim a Bush, però els darrers mesos s'ha distanciat cada cop més clarament.

• **St. Petersburg Times**
www.sptimes.com

Publicat a Florida i propietat de la Fundació Poynter. És considerat el diari més independent del país i sol adoptar posicions molt contundents en els temes polèmics.

• **CNN**

www.cnn.com

La cadena de televisió del grup Time Warner ha apostat amb moderació per Kerry.

• **Fox News**

www.foxnews.com

La cadena de televisió competidora de la CNN i un dels principals suports de Bush. S'ha guanyat moltes crítiques pel seu to i les desqualificacions exagerades que ha propagat contra Kerry.

• **PBS**

www.pbs.org

El sistema públic de televisió dels Estats Units. Molt respectat per la independència política i l'alt nivell de les emissions.

• **Salon**

www.salon.com

El principal diari digital americà, publicat a Califòrnia. Manté posicions favorables a Kerry.

Podeu consultar tots els especials publicats en versió pdf per VilaWeb a l'adreça www.vilaweb.com/vwpdf

Partal, Maresma i Associats SL

Carrer de les Tàpies, 2 Barcelona 08001 · Telèfon: 93227 66 30
redaccio@vilaweb.com

Editora: Assumpció Maresma

Director: Vicent Partal

Redacció: Amaya Ruiz, Germà Bustamante, Teresa Bau, Martí Crespo i Jaquet Maria Foix

Maquetació i infografia: Alex Llopart i Jordi Juan

Director de sistemes: Xavier Gatiús

Sistemes: Carlos Escobedo, Toni Panadès, i Francesc Pascual

Cap d'estil: Jem Cabanes

Secretaria i administració: Rosa Pérez